



PREHISTORIE

3000 v. Chr.

2500 v. Chr.

2000 v. Chr.



OUDHEID

1500 v. Chr.



De tijd van koningin Wilhelmina

Interbellum



Rietveld
Schröderhuis



Jos kijkt op uit zijn leesboek. Het is altijd een eind rijden naar oom en tante. O ja, vlak bij Utrecht staat een van de bruin-witte ANWB-borden. 'Willen jullie ook meekijken?' vraagt hij aan moeder en Mirthe. 'Er staat een huis op en een naam.' 'Wat is daar bijzonder aan?' vraagt Mirthe. 'Dat weet ik juist niet, daarom ben ik er benieuwd naar.' Ze zien op het bord een recht gebouw. 'Rietveld Schröderhuis', lezen ze. In kleine letters staat er 'UNESCO Werelderfgoed' onder. 'Dan moet het superberoemd zijn,' roept Mirthe. 'Gaan we daar eens kijken?'

Na de oorlog

Stemrecht voor allen

In 1917 besloot de Tweede Kamer dat voortaan alle mannen mochten stemmen. Vrouwen mochten niet stemmen, maar konden wel gekozen worden. De christelijke partijen stemden hiermee in, omdat tegelijk besloten werd dat het bijzonder onderwijs evenveel geld kreeg als het openbaar onderwijs. Vooruitstrevende vrouwen bleven strijden voor het vrouwenstemrecht. In 1919 kregen zij hun zin, zodat voortaan ook vrouwen hun stem op een politieke partij mochten uitbrengen.



Kinderen werden gebruikt in de strijd voor het vrouwenstemrecht

Paleis Soestdijk



MIDDELEEUWEN



VROEG MODERNE TIJD

MODERNE TIJD



Prinses Juliana zwaait naar de menigte op het Malieveld

De vergissing van Troelstra

In oktober 1917 brak de Russische Revolutie uit. De communisten onder leiding van Lenin grepen de macht en vermoordden de tsaar. De Duitsers kwamen in 1918 ook in opstand, zodat keizer Wilhelm II naar Nederland vluchtte. Duitsland werd een republiek. De socialistische partijleider Troelstra beweerde toen in de Tweede Kamer, dat koningshuis en regering ook in ons land hadden afgedaan. Hij vergiste zich, want veel socialisten voelden niets voor een revolutie. De Oranjegezinde Nederlanders betuigden massaal hun steun aan het koningshuis.



Troelstra spreekt zijn aanhangers toe

Veilig in Gods hand

Op 18 november 1918 stonden duizenden mensen op het Haagse Malieveld. Het was een grote demonstratie tegen de revolutie en voor ons Oranjehuis. Koningin Wilhelmina en de negenjarige prinses Juliana werden door het talrijke publiek toegejuicht. De koningin sprak later over deze tijd: 'Wij zijn veilig geweest in Gods hand. Wij weten dat Zijn leiding, aan onze historie gegeven, opnieuw is bevestigd.'

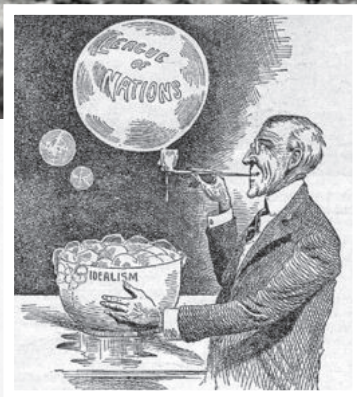
De crisisjaren (1929-1940)

Crisis in Amerika

De Amerikaanse president Wilson richtte in 1919 de Volkenbond op, zodat wereldvrede en veiligheid verzekerd leken. Aan deze droom van welvaart kwam een einde toen in 1929 in Amerika een economische crisis uitbrak. De Amerikanen kochten goederen met geleend geld. Zij konden dat niet terugbetalen.



Werkverschaffing in de buurt van Eibergen



De droom van president Wilson

Daarom kochten ze geen spullen meer en de handel stortte in. Omdat fabrieken daardoor minder produceerden, werden arbeiders ontslagen. Ook gingen veel bedrijven failliet. Veel mensen werden werkloos en iedereen werd steeds armer. Hoe moest dit wereldwijde probleem opgelost worden?

Werkverschaffing

In ons land voerde minister-president Colijn flinke bezuinigingen door. Ambtenaren, leraren en werklozen gingen minder verdienen. De belastingen werden verhoogd. Met dit geld liet de regering grote graafwerken uitvoeren. Werkverschaffing



Afsluitdijk

noemde men dat. Met schoppen en kruiwagens moesten werkloze mannen parken aanleggen, woeste gronden ontginnen en polders indijken. Zo werd de Wieringermeer ingepolderd en in het oosten van ons land groeven werklozen kanalen.

Om de Zuiderzee tegen stormvloed te beschermen, bouwde men in 1932 de Afsluitdijk. In de jaren daarna werd de Noordoostpolder drooggelegd.



Soldaten tijdens het Jordaanooproer



Rijwielplaatje van een werkloze

Steun

Wie geen werk had, ontving 'steun' van de regering. Je kreeg een deel van het laatstverdiende loon. Eén of twee keer per dag moest je in de rij staan om een stempeltje te halen. Zo kon je niet stiekem werken. Werklozen vonden dit erg vernederend. Rijwielbelasting hoefde je als steuntrekker niet te betalen. Dat kon je zien aan een gat in het rijwielplaatje op je fiets.

Ontevredenheid

Toen de regering in 1934 opnieuw bezuinigde op de uitkering aan de werklozen, kwamen communisten en socialisten in verzet. In de Jordaan, een arme wijk van Amsterdam, werd de politie met stenen bekogeld. Premier Colijn stuurde het leger erop af. Er vielen zes doden en velen werden gearresteerd.

NSB

Anton Mussert richtte in 1931 de Nationaal Socialistische Beweging (NSB) op. Adolf Hitler, die in Duitsland de macht naar zich toetrok, was zijn grote voorbeeld. Mussert wilde in Nederland ook een sterke regering, geleid door hemzelf. Dat zou welvaart brengen. De NSB groeide stormachtig. In 1935 kreeg de partij genoeg stemmen om in het parlement te komen. Toen de NSB steeds sterker op Hitlers nazipartij ging lijken, keerden veel Nederlanders zich weer van Mussert af. Sommige kerken verboden het lidmaatschap van de NSB voor hun kerkleden.



Propaganda voor de NSB

Het Koninklijk Huis

Prinses Juliana was enig kind gebleven. In 1934 overleden haar grootmoeder, koningin Emma, en haar vader, prins Hendrik. Van het Koninklijk Huis waren toen alleen koningin Wilhelmina en prinses Juliana over. In 1937 trouwde prinses Juliana met de Duitse prins Bernhard von Lippe-Biesterfeld. 31 januari 1938 werd op paleis Soestdijk hun eerste kind, prinses Beatrix, geboren.



Prinses Beatrix
met haar ouders

Postzegel met vier koninginnen



H. Colijn (1869-1944)

Hendrikus Colijn, de gereformeerde voorman van de Antirevolutionaire Partij, leidde ons land door de crisisjaren. Vijf maal was hij minister-president. Omdat hij stevig bezuinigde op de uitgaven, kreeg hij onder de arbeiders veel vijanden.



Het stadhuis van
Den Haag in
Mondriaanstijl

De Stijl

Als reactie op de verschrikkingen in de Eerste Wereldoorlog sloeg een groep kunstenaars een nieuwe weg in. Deze kunstenaarsgroep De Stijl gebruikte alleen rechte lijnen

en primaire kleuren. Ze meenden dat dit rust en harmonie uitstraalde. De schilder Piet Mondriaan is wereldberoemd geworden.

Het Rietveld Schröderhuis in Utrecht staat op de lijst van UNESCO werelderfgoed.